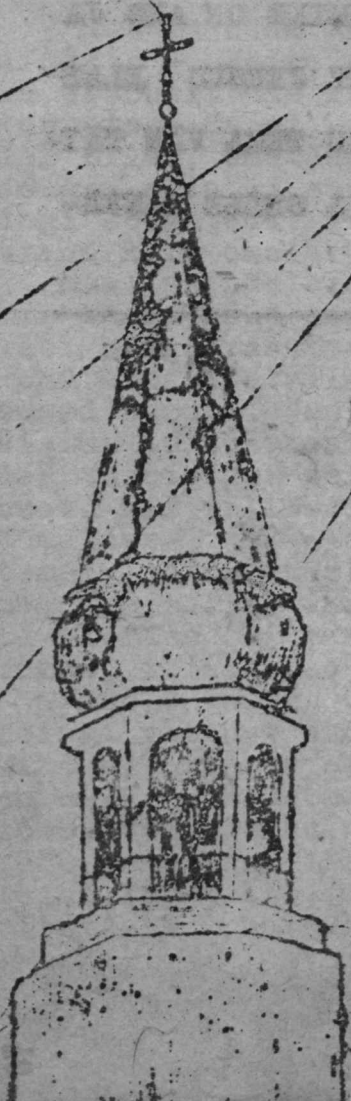

AR

RISTITI

VALGUS

NR. 3

1944

KAALUL ON ELU JA SURM, LÜHIKE ON AIG JA
JÕUDU ON MEIL VAID PISUT. ENT JEESUS ELAB
TOESTI JA ÜHES TEMAGA ON KOGU TEHA VÄE TÄI-
US; SEE ON LÕPMATA TORE, OLLA SELLE TAEVA-
SE KUNINGA TURNISTAJA.

Kus on Su Jumal?

Laul 42, 4^b

"Kus on nüüd su Jumal? Miks ta ei aita sind?" — Haige ei vastanud midagi sellele etteheitvale küsimusele, kuigi ta väga kannatas. Ta ei nurisenud ka nüüd tõevoodil olles, oma Jumalaga oli tal vahkord selge, seda ei suutnud ka too küsimus kuidagi kõigutada. Tema käekõrval oli ta tohtinud käia oma eluteed, süda oli tulvil tänu oma Issenda vastu, Tema käekõrval tohtis ta ka nüüd sammuda, kus ees seisis tee läbi kõige raskema. Surm oli kaotanud oma kohutavuse ta silmis ja surmaeelsed kannatused samuti. "Mul on üks suur lootus," soovistas ta tasakesi ja ta silmed särasid andes tunnistust sellest seesmisest kindlusest, mis valitses südames. Usk elavasse Jumalasse, usk elavasse Issandasse — ja temal, põrmulapsel, tohtis olla selle Jumalaga isiklik vahkord. See oli, mis kogu ta olemise oli haaranud, mille kõrval kõik maine, viletsused ja hädad olid tühised.

"Kus on nüüd Jumal?" Kui tihti peeme meilegi vastust andma sääraseile küsimusile. Miks ei astu ta esile? Miks ei tee ta lõpu sellele kohutavale olukorrale? Kui ta tõesti on olemas, kas ei peaks siis just nüüd tema vägi ilmsiks saama? Emasid ja lapsi tapetakse, terveid linnu ja maid hävitatakse kohutavas tapluses! — Kas ei

ole palju kergem uskuda praegustel surma tapatalgudel kurjuse väesse ja elu mõttetusse kui elavasse Jumalasse. Tõesti see oleks nii, kui meie pilgud oleksid ainiti pöördud sellele maailmale ja ta sündmustele, kus valitseb kurjus ning ülekohtus, kus ajaloo mõttetute käskude taga ei näi keegi seisvat!

Pihakiri avab meile teise tee. "Vaadake - kem Jeesusele, meie elu alustajale ja täidesaatjale, kes risti kannatas temale oodatava rõõmu asemel; häbist hoolimata. . . ." Jah, vaadake Jeesusele, tema elus on see kõik olemas, ülekohtus, kurjus, "mõttetute" kannatus, nagu ei seisaks nendegi sündmuste taga keegi.

Ja siiski õpime just siin nägema kannatuste, ülekohtu ja elu mõttetute käskude telgitagustesse. Jeesus tõusis surnuist üles. Kõigi taga seisis siiski Jumal, elav Jumal, kes on viimselt valitseja kurjuse, ülekohtu ja ka surma üle. Jeesuse elu ei lõpe kurjuses, ülekohtus ja pimedas surmaöös, vaid sellele kõigele järgneb särav päev, ülestõusmishommik, võit kurjuse ja pimeduse üle.

Kõige taga seisab siiski elav Jumal. Ka meie elu ei saa lõppeda ahastuses, meeleäraheitel ja pilkases pimeduses, kui meil on isiklik ühendus selle Jumalaga. Tuulte, tormide ja rajuilma üle on olemas käskija ja meil on viimselt tegemist vaid Temaga. Ta võib neid õige ajal võlgistada, aga mis veel enam, Ta võib meid neist läbi kanda ja meilegi osa anda võidust kurjuse, ülekohtu ja ka surma üle.

Peaksid ka sina seisma öö varjudes, kus ühtki päikese kiirt sinuni ei ulatu ja küsimuste risttules: Kus on su Jumal? - siis tunnista seda särasilmi täis usujulgust: "Mul on siiski üks suur, suur lootus - ülestõusmise hommik, algav päev!"

Hillar Põld

Üks teie tead...

Üks teie tead, et teie
Jumala templid olite ja et
Jumala Vaim teie sees
elab? I Kor. 3, 16.

Kui palju templeid põleb tuhaks ehk va-
riseb rusudeks käesoleva kohutava ajastu
hävitavas mõllus. Igekord kui õhuterrori lä-
bi mõni kirik või katedraal on kannetada
saanud hurjutatakse ajalehes berbeergust.
Aga Jumala inglid nutevad siiski palju enam
"the templi pärast, mille häving ei osutu
koguni nii silmapaistvaks. See on inimene,
kelle elutöö hukkub, kelle lootused puru-
nevad ja kes viimaks iseennast peab ohver-
dama suurte paicuste eest, millede mõtet ta
isegi uduselt ei suuda teinekord mõista.
Ema, kes kaotab oma armastatud lapse, oleks
valmis tema eest andma kõik maailma kirik-
kud ja katedraalid, kui talle ainult jää-
takse ta lemmik. Ja see on nõnda õige. Kes
tunnekski paremini inimese jumelikku pä-
ritolu, kui see, kes teda ilmale toonud. Aga
ometi on sellest tunnetusest üpris vähe, et
võiksime nii lähedal näha iseenestest Juma-
la templi avatuid väravaid. Vahest just sek-
lepärast on saanud inimelu tänapäev nii
odavaks, et temas enam aset ei ole Jumala
Vaimu pühitsevale väele.

Mineviku vaged arvasid, et Jumal elab
käsitsi valmistatud uhkes kojades, milles nõ-
der ja patune inimene temaga asjatult kok-
kupuutumist otsis. Jeesus viis oma jüngrid,
tolle templi särevast kassikullast võlja ja
õpetas neid oma kambri vaikuses kõnelena.
Jumalaga, kes elab meie sees. Ja kui saad
veel kartsid oma südames teenida teda, kuna
nad olid alles muistsete eelarvete veng-
gis, mis lubas Jumalaga kohtumist üksi Je-
rusalemma templi pühaduses, siis Nelipühi

Vaimu väljavalamist läbielades, sai see me-
le iseendast mõistetavaks.

"Eks teie tea, et teie Jumala tempel
olete," nõnda küsis apostel Paulus kord kui
endast mõistetavat tõsiastja korintlastelt.
Ja me ei peaks imestama kui sedaviisi kü-
sitakse ka tänapäeva kristlastelt.

Kahjuks peab suurem hulk tänapäeva ris-
tiinimesi pead raputama ja kahtlema, kas
see ikka tõepoolest nõnda on. Miks? Selle-
pärast, et tolles puhumas paigas — inim-
südamel — ei ela ega teotse Issanda Vaim.
Selleasemele on südame templi põrandal näha
võõraid jalajälgi. Saaton on sääli hoolima-
tult edasi tagasi tammunud ja kõik pühimad
elamused purustanud ning segamini sõtkunud.
Ja see tempel variseb rusudeks veel enne
inimese surma.

Age ära saa ometi mitte koguni kurvaks.
On keegi, kes võib taastada sinu südamepi-
haduse ja anda sulle tagasi rõõmu läbikäia
oma Jumalaga. See on Issand Jeesus. Ainult
tema käes on võim ülesehitada sind Jumala
templiks. Ainult tema Vaim võib sinu süda-
me pühitseda altariks, mille ette tohid
julgesti kummarduda õnnistuste vastuvõtmi-
seks. Ainult tema käsi võib paitada mure-
tolmu Jumala töötuste sõnalt, nõnda et sa
jälle võid uskliku endumusega nõjatuda Isa
juhtimisele. Võta vastu Jeesus oma isikli-
kuks Issandaks ja Ülempreestriks ja sa
märkad varsti kuidas tema Vaim uuustatud
templi sinus jälle üles ehitab. Alles selle
järel võid sa olla lootusrikas palvetaja
ka oma rahva parema tuleviku pärast, jaksad
usus näha oma isemaa ülestõusmist ja ar-
mastuse ning ohvritruudusega võidelda ko-
dumaa vabaduse eest metsiku vaenlase vas-
tu.

Harri Haamer

Puuristid

Kääpakütkad sõnõrased
mustamulla, paepinna -
krutsifiksiks nearjakased.

Kas ohk kullaväärse hinna
saagi ajal tulid nõmad?
Koduvärvetel emad
poitsid vargsi pisara,
vaenuhüüd kui kõlas üle maa.

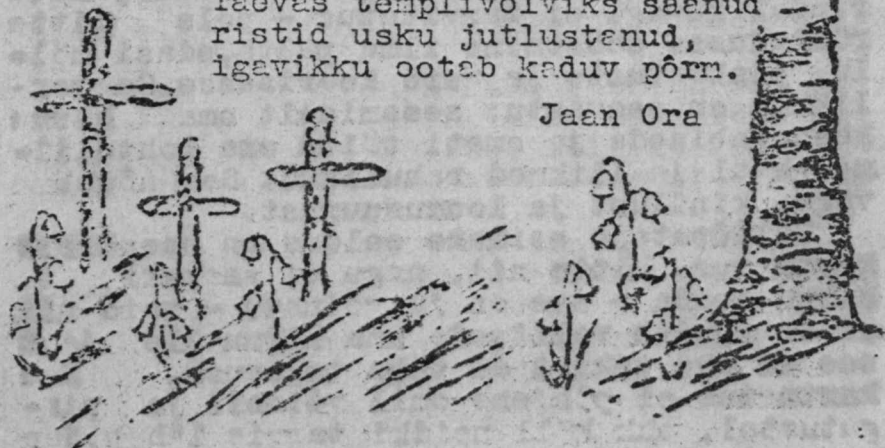
Kääpakütkad kõnelevad:
"Sinu eest ja minu eest!"
Teod sõnu kinnitavad.

Naaine mustas leinab meest
vaikselt astub raskel sammul.
Mälestuses ei see armu:
töö ja rõõmu ühisõnne maa.

Kääpakütkad õitekullas,
nurmenukud, karukelled
tänuks langenuile mullas.

Palvet loevad huuled hellad...
Taevas templivõlviks seenud
ristid usku jutlustanud,
igavikku ootab kaduv põrm.

Jaan Ora

Hirm

Sõduri pahim vaenlane on hirm. See paneb silmad nägema kujuteldud asju, teeb jäsemed sõnakuulmatuks, röövib tegevusvõime või paneb mehe oma paika jätma just siis, kui teda seal kõige kibedamini tarvis läheks. Kabuhirmuks paisunud hirm haareb terveid üksusi, viies nad silmapilkselt roopast välja; või ta hiilib edasi meeshaaval vakselt, meelsust mürgistades. Hirm on tohutu vägi, ohtlik rely sellistes kätes, kes suudavad teda valitseda. Ja ometi need mehed, kes väidavad, et nad pole iialgi hirmu tundnud, omavad kas erandlikku hingelist ehitust või — mis on tavalisem — nad hooplevad. Rindetagusele arusaamiseks vastavalt oleks hirm kui selline nagu midagi häbenevat. Seda ta pole põrmugi. Hirm, alasti, füüsiline hirm on tuttav ja lähedane igale normaalselt hinge-elu elavale eesliini mehele, rivimehele samahästi kui tema juhtidelegi. Kõik nad kogevad hingeliselt midagi ühesugust vastutuleva granaadi vilinas või lennupommi veretarretavas suhinas. Kuid kõik ei suuda võita hirmu, vaid lasevad ennast kinnul end võita, ja selles on vahe. Tõeline sangerlikkus — kui tarvitada sõna, mida rindel kunagi ei tarvitatud — pole mitte rünnakusse sööstmine ilma päata, edasi mõlelu, plahvatuste ja vere keerisesse. Sangerlikkus on seevastu: seesmiselt oma hirmu käes vabiseda ja ometi täita oma kohta, ilme, hääli ja liikmed rahulikud. See nõuab väge, kindlust ja loomusuurust.

Väliõpetaja esimene eeldus on seepärast kartetus. Mitte nii, nagu ei saakski ta hirmu tunda — see on ju võimatu — vaid nii, et ta suudab valitseda oma hirmu üle ja et see ei saa takistada tema tegevust. See kartetus ei põhjene omil võimeil ja piirgustel, ehk küll neidki tarvis läheb. See

põhjeneb vankumatul lootusel Jumalale ja kindlal usaldusel sellesse, mis Kristus on meie eest teinud; see eeldab alati valmisolekut ja sisemist ühendust Jumalaga. Ja kõiges selles on halval välispevajal igapäev eriviisil võitlemist. Tema tegevuseks on võitlemine hirmu vastu, niikui teiste seisukohalt, mis on raske, kui ka omaenese seisukohalt, mis on veel rassem.

Korra juhtusin kompül. X telgi juurde just siis, kui ta kavatses saata õpetaja järele. Üks meestest oli saanud granaadišoki - see polnud iseendast küll midagi võõrast. Seekord oli aga küsimuse all üks vana parimaid mehi, vana vabadussõdur ja ettevõtlik mees, kes nüüd oli roopast väljas. Läksin vennast kohtama. Luttav lugu - aina sama raskesti kui hästi erusaadav. Terve mehe olemus muutus kohe granaadi suhinat kuuldes. Uni on kadunud, käed vibisevad, roog ei lähe alla ja silmis on jäik läige. Kui mõnikord saabki veidi rahuneda, uueneb taas kõik esimese granaadi tulekuga. Ja neid tuleb siin palju. Hirmutundega käis kaesesraskeid usulisi ahistusi, lootusetust ja hukkamineku hirmu. Kiusaja oli juba mitu korda ahvatlenud püssi järele haarama, kaks korda oli tulnud relv heita käest nagu rebides, et ei juhtuks kõige pahemat... Siin elati ärganud südametunnistusega, aga puudus rahu.

"Sinu koorem on kentud juba, sa ei tarvitse seda enam kanda. Mina kuulutan sulle andeksandmist kõigest sellest, mis su südametunnistust painab, Jeesuse Kristuse veres..."

Täie paranemise võib ometi tuua alles ihulinegi puhkus, evangeeliumi sõne ja puhkus üheskoos.

Suurtükiväelane Nokelainen teisest partaist oli saanud granaadišoki. Ta oli usklik noormees, kes hoolisest kandis Piiblit

kaesas ja luges seda õhtuti. Kuid siis tuli hirm ja viis kõik seganini. See tabas teda ägedas turmtules, millesse patarei etteaimanuta sattus. Hakkas sadama granaste ja igamees otsis katet nii nagu oskas. Nokelainen sööstis madalasse ojja ja teine suistis sinnasamma talle otsa. Granaat tuli kõrva, päälolev sai raskesti haavata Nokelainen jäi verejooksu alla, kuid oli terve. Hingesse jäi aga paha jälg, granaadišokk. Ja mehelt kadus rahu. Ta värises ja muutus sürgeks ning tuimaks. Piibel ununes, ja esimene granaadi vingumine pani ta vabisema ja heituma. Küll püüdsid relvakaaslased mehega tõsiselt kõnelda. Nad julgustasid teda, näitasid kuidas ta oli libisenud ära oma teelt ja juhatasid teda jälle Piibli väe ja rahu lättele. Ja sündis ime — see aitas. Piibel avanes uuesti ja sellega saabus kaotatud seesmine rahu. Palgele tuli tagasi endine avameelsus ja hirm oli kadunud.

Patarei siirdus Loimola asulasse ja osa mehi majutati mõningatesse hoonetesse Uus-Loimola keskel. Nokelainen juhtus 25. jaanuaril oléma õuel vahipostis, kui Loimola tuli granaat. See oli ainus tol päeval, tuli kõrgelt, ja suhin kõlas hoiatavalt juba parajal ajal. Vahipostki siirdus kui katet otsides vahimaja nurga teha lahtiselt õuelt ära. Granaat tabas vahimaja katust, tuli nurgast välja, prahvatas. Nokelainen langes sõna - sõnalt oma vahipostis. Ta oli saanud granaadišoki, kuid ta oli ka leidnud rahu ja pääsnud hirmust. Ta oli küps vili.

Võitlus hirmu vastu pole kerge. On õigupoolest ainult kaks vahendit, mis võivad aidata. Üks neist on isiklik eeskujuga julgustus. Kartmatul juhul õnnestub sageli oma palja ligiolekuga rahustada mõnd oma meest, kes on langemas hirmu küüsi, ja rüh-

maülemate ning komp-ülemate suur kaotus-
protsent tunnistab õpetusest, mida need pa-
rimad mehed püüavad oma meestele anda. See
mõjub alati. Julgel, ettevõtlikul juhil on
harva meeste seas pelgureid.

Kuid see mõjub ometigi osaliselt, ega või
ka sellise isikliku kokkupuutumise mõju ol-
la küllalt laiaulatusline või pika-ajali-
ne. Lõppude lõpuks on ainus tõsiselt või-
mas rely hirmu vastu evangeeliumi uuendav,
andeksandev ja ülestõstev vägi. Usklikke
mehi teised vahete-vahel kadestavad. Ei tur-
gata kellelegi meelde pilgata teist seepä-
rast, et ta tunnistab usku Kristusesse. Usk-
likel meestel on midagi sellist, mida kõik
meeleldi omaksid. Neile tundub surmgi ole-
vat hõlpus ja nad ei ärritu sellest. Tun-
dub, nagu asuks juba nende hing kuskil mu-
jal, kuhu kõik need väevad, möll ja heit-
luse hääled ei põrmugi ulatu. Nad elavad
nagu mingit teist elu — ja ometi on nad
ühtlasi esimesed kõikjal, kus vaja. Nad täi-
davad oma töö paremini — ja ometi nad tee-
vad seda, nagu oleks nende hing kuskil mu-
jal, otsegu puudutaks see kõik neid ainult
kuidagi pinnapealt, pääsmata põhja segama.
Nad on kummalised mehed.

Korra sõitsin piki võitlusliini hobuse-
mehe peal. Ta oli jalgväest, kompaniigi on
ku meelest ununenud. Me kõne kandus vars-
ti usuasjadele, nagu tavaliselt. Selgus,
et mees oli rindel olles kogenud võimsa
ärkamise, mis pani aina uute silmadega
maailma ja elu nägema.

"Siin on nüüd nii hea olla, kui vahe-
kord Jumalaga on selge," lausub ta. Siis
jutustas, et ta enam ei oska õieti karta-
gi, kuigi enne pelgas vähimaidki asju. Kor-
ra oli granat tulnud koguni tee veerde ja
viinud hobuse eest, kuid mehel oli luba-
tud veel jääda terveks. Ei olnud hoolt
granaatide pärast: neil oli oma määratud

tee, nagu Jumal seda tahtis lasta minna, neil ja igal killulgi, kõige väiksemalgi, mida tuli kui mannakübemeid. Ei olnud hoolt elu jätkumisest, haavata saamisest või muust sellisest — küll Jumal teab neid juhtida parimat teed.

"Ainult sellest kipub mõnikord tulema kurb meel, et elu siiani on elatud Jumalata. Kuid kui Jumal veel lubab sellelt reisult tagasi tulla, siis kindel on, et elu küll muutub. Palju oleks sääl kodus ja kodukülas selgitamist, kui veel selgitama pääseki. Kuid olen õppinud nõndagi rahul olema. Kui mina olen kõlvanud sellisena Jumalale, siis küll Tema annab võimaluse ka selle parandamiseks, mis veel parandada on."

Siin oli üks, kelle elus ei olnud hirmu. Füüsilise hirmu tunne võis muidugi mõnikord talle tulla, kui seesmust täitis rahu, Jumala rahu.

J. Heiskanen Väliõpetajana Kollaal lk. 111 jj.

Tõlk. Toomas Põld

KUI ISSAND NÕUD TULEKS...

Valvake, sest teie ei tea, mil tunnil teie Issand tuleb. Mtt. 24, 42.

Küsisin pühapäerakooli lastelt, kui olin neile jutustanud Jeesuse taastulemisest: "Kui Jeesus nüüd tuleks, kes teist julgeks Temale vastu minna?" — "Mina!" hüüdsid kõik korraga ja nende silmad särasid rõõmsas ootuses. — Kui Ta tõesti praegu tuleks, mida teeksin siis mina? küsisin endalt — Jätka- sin kiiresti poolelejäädud jutustust, kardes, et mõni lastest küsib seda ka minult. Mida oleks nad oma grupitädist mõtelnud, kui oleks teadnud, et see kardab.

Mulle sai elavaks kogemuseks Mtt. 18, 3. Nii kaua kui me ei ole valmis sama rõõmsalt kui lapsed oma Issandale vastu mine- ma, ei saa me ka Tema taevariigi pärijaks.

Aino Juspõld

Reige, leige, leige!

Ilm. 3, 14-22.

Kui lugeda meie kiriku visitatsiooniprotokollle Vabariigi lõpppäevilt, siis peistavad silma mõned küsimused eriti valusalt. Seal küsitakse kiriku nõukoguliikmete ja -vanemate käest, millise suhte annab igapäevaste kirikusõitjate arv tühjade pinkidega ja enamail koguduseil teeb vastus päris kurvaks. Aga see pole veel kõige valusam küsimus! Seal küsitakse muuseaska: - Kuidas on lugu koguduses igapäevaste hommiku- ja õhtupalvetega? Kas tullakse veel ühise perena kokku palvele? - Vastus on peaaegu alati: - Väga harva ja sedagi mõnes üksikus peres! - Ja kui küsija edasi puudutab söögipalveid, siis on need juba haruldasiks muutunud.

Muidugi on need kaunid ja ilusad kombed, välised asjad, sest ega igapäevane kirikuskäimine, rangelt kinnipidamine hommiku- ja õhtupalvetest ei tarvitse veel anda õiget pliti me sisemisest rikkusest ja põlevast armastusest Issanda vastu, aga teatud pildi annab see siiski ja see pilt on lõpmata kurb.

Ega see pilt praegu oluliselt muutunud pole! Hõõdunud suvel veetsin kord vaba päeväeva sõbra juures maal. Hommikul võtsime nõuks minna kiriku, et osa võtta kohaliku koguduse jumalateenistusest. Suur oli meie imestus jõudes kiriku juure, kui leidsime selle ukseid olevat lukus. Küsides põhjuse järele saime teada, et jumalateenistusele polevat enam inimesi tulnud kui kaks ja nende kahe pärast ei tahtnud keegi vaeval näha.

Olukord on masendav. Me oleme nii lõpmata rasketest aegedest läbi käinud ja seisame praegu kesk nende seas aga meie inimesil pole igatsustki Jumala sõna kuulda ega

tahet seda kuulutada ka neile vähestele us-
tavatele, kes veel kokku tulevad. Ent tse-
remooniaid meil armastatakse, Jumala sõna-
ga tseremooniaid nii enne kui ka nüüd: Vaim-
uliku osaga aastapäeva ektusi, majade ja
lippude pühitsemisi jne., ilma et see Ju-
mala sõna inimesi millegiks kohustaks. Vähe
on neid meie rahva hulgas, kes oma lappi ei
lase ristida ega leeritada, kes ei taha
kristlikku laulatust või kristlikku matust.
Ja armulaual käiakse siiski ka; suur osa
loeb oma kohuseks vähemalt üks kord aastas
selleks kirikusse tulla. Teha aga ka Jumala
sõnast vastavad järeldused oma isikliku-
le elule. See on meil haruldusoks.

Ega tseremooniad meid ei päästa kord Ju-
mala kohtu ees, kus me aru andma peame igast
tühisest sõnast, mida oleme ütelnud või üt-
lemata jätnud. Tihti on see koguni veel nii,
et vaimuliku talitus on vaid sissejuhatuseks
peole, mis lõpeb õudse joomisega ja kõigi
joomisega kaasaskäivate pahedega. Me oleme
käänud neil roheliste- ja kotka kujudega
kaunistatud lippude pühitsemistel, kristli-
kel lasteristimistel, laulatustel ja leeri-
pidudel, kus see, mida kirikus altari ees
töötati samal päeval veel jalgega porritat-
lati. Kas ei oleks tõesti ausam Jumala ees,
olla külm ateist, jumalatu kommunist, kui
säärane leige, veidi ülessoendatud kristla-
ne? Jeesusel igatahes on esimene armsam.
Sest kes on külm, et ta ses külmuses külme-
tama hakkab, sellest võib saada ennemini
asja, kuna tema südames on kindlasti igat-
sus, kas või alateadlikult soojuse ja ar-
mastuse järele. "Oh oleksid sa külm või
keev! Aga nüüd, et sa oled leige, siis ta-
han ma su välja sülitada oma suust," nagu
rändaja talle jänu kustutamiseks pakutud
seisnud leige ja lääge vee suust välja sü-
litab. Kosutada võib vaid kuum tee või
külm allika vesi.

Leige, leige, leige! - Kas see sõnameid

si taba, mind ja sind? Nagu oleksid nad kirjutatud nähtamatu käe poolt meie jumalakoja seinale. — Mene, mene, tekel, uuparsin! — Loetud, loetud, kaalutud ja laostatud! Kas see sõna meie kohta ei käi? Ega Jumalaga ei saa mängida, Temaga, kes pattu ei või sallida. See on lõpmata hädaohtlik Jumala sõna kuulda ja selle järele mitte teha, pattu kinni pidada ja sellest mitte loobuda! — See on hukatuse algus! Kristlus ei või ega saa olla maha maetud, surnud kapital, vaid ta peab tungima kõigist eluavaldustest läbi. Ta ei tohi olla vaid pühapäeva rõivas, mille pidulikkudel juhtudel kapist välja võtame, et selle möödudes teda uuesti kappi riputada. Ei saa olla Jumala õnnistust neil, kes Tema tahtmist eimikski panevad! Ei saa olla Jeesuse sõber see, kes Temale õigust ei anna kaasa rääkida kõigis elu küsimusis.

Ühe sõna ees Uues Testamendis olen seisnud ikka kokkudes, — see on sõna k õ i k. Tähendamissõnas kallist pärlist on öeldud: Ta läks ja müüs k õ i k ära, mis tal oli ja ostis selle. Rikkale noormehele ütleb Jeesus: Mine ja müü k õ i k ära, mis sul on ja tule ja käi minu järel. Lk. 14, 33 seisavad sõnad: Kes ei loobu k õ i g e s t, mis tal on, ei või olla minu jänger — ja siit ei saa maha kaubelda midagi.

— See tähendab totaalset panust. See tähendab täit, jäägita andumist õnnistegijale. Selle maailma vägevad nõuavad praegu samuti totaalset panust: Ühe huvi ja tahe ei maksa midagi üldsuse huvide ja riigi huvide kõrval. Kui palju enam õigust on Jeesusel seda nõuda, kes Ta meie eest on elu jättnud, et meid lunastada! Ja tões andumuse saab Kristuse vägi ka täie võimuse meie üle, vägi, mis meid teeb surmaäravõitjaks.

Meie ei ole Jumala salgejad. Ei, seda

mitte! Me pole loobunud usust ega kirikust-
see on tõsi — me peame veel Jumala sõna aus,
me tuleme veel kokku jumalasteenistuseks ja
palvekoosolekuiks. Ent mis aitab see, kui
küll oleme teatud määral haaratud usust, aga
pole tulised vaimus, kui meil on küll väga
elu, kuid pole põlevat armastust, kui meil
on hea tunnistus inimesilt, aga pole pu-
hast südant Jumala ees, kui meil on hül-
gavaid tegusid ja suuri võrusi, aga pole
õiget alandust, kui meil on kaunaid kõne-
sid Jumalast, aga pole eluvõitvat väge. Kui
meil on küll tõetunnetus, aga pole Vaimu,
kui meil on väliselt kõik korras, aga oma
isiklikus elus Jeesust ei vaja. — See üt-
led: Ma olen rikas ja mul on vara
lalt. . . ja sa ei teagi, et sa oled vilets
ja armetu ja vaene ja pime ja alasti.

See on meie olukord — armetu ja vilets.
Ent selles armetuses ja viletsuses tohime
siiski olla ühes asjas kindlad: J e e s u -
s e a r m a s t u s e s. — "Vaata, ma
seisan ukse taga ja koputan: kui keegi mu
häält kuuleb ja ukse avab, selle juure ma
lähen sisse ja sünnin temaga ühes õhtust ja
tema minuga." — Ja seda tõotab tema leige-
le Laodikea kogudusele. Kui palju suurem on
see arm veel meie vastu, kes oma leiguses
veel palju kaugemale oleme jõudnud kui Lao-
dikea kogudus. — "Ma noomin ja karistan
kõiki, keda ma armastan — " ja Ta on meid
noominud, Ta on meid karistanud ja väga
rängalt, aga Ta pole meid veel oma suust
välja sülitanud, Ta seisab ka praegu veel
koputades minu ja sinu südameukse taga ja
ootab sisse-laskmist. Ta muud ei vajagi,
kui ukse avamist, et sind ja mind aidata.
Kas oled sa te koputamist kuulnud. Kas oled
seda kuulnud põksuvais südamelöökidest, kui
vaenlased ründasid linna ja sa olid seatud
lootusetu olukorra otte?. Kas oled seda kuul-
nud vaikes südametunnistuse hääles, kui sa

kõndisid keelatud teedol? Kas oled seda koputust kuulnud Tema elusõnast, kui see sõna sind nõnikord südamesse tabas? — Ma tean sa oled seda kuulnud! Ava Talle, ava Jeesusele! — Siis aitab Tema sind su viletsuses ja armetuses, alestuses ja häbis, patus, kannatustes ja surmahirmus. Ava Talle, Ta ootab seda juba ammu. Ava Talle, sest veel kehtib sinu kohta tõotus: — "Kui keegi mu häält kuuleb ja ukse avab, selle juure ma astun sisse ja sõn temaaga õhtust ja tema minuga." Aga veel palju, palju enamat tõotab Ta: Sa tohid võitja olla ühes Temaga. Kui sina Talle oled avanud, siis tohid selles julge olla, et seistes kord Tema ukse taga, Tema sulle su koputamise peale avab ja sulle paiga annab enese kõrval taevasel aujärjel.

Hillar Põld

Üks Lehekülg

"Kartusest inimeste ees, alatult ja aralt arvestades meist kasu mitte julgeda oma armastatud maailma ees tunnistada on igatahes midagi põlastamisväärseinat, mida võidakse öelda unest inimesest, ja see, kartusest inimeste ees, vaadates aralt ja alatult maisole kasule, mitte julgeda tunnistada oma usu objekti maailmale, — on põlastusväärseim, mida võidakse öelda inimesest."

Kierkegaard

"Das Evangelium en Leiden"

Mitu korda olen ma pannud raamatu kinni sellelt kohalt, et mitte seda lugeda. See pole mulle kunagi meeldinud, sest see on minu pihta sihitud. Ja kõik, mis tunnendakse pihta tulevat, sellest püüad piinlikult hoiduda, et vältida ebanugavaid mõtteid ja

rahutust. Parem juba sellega mitte tegeleda.

"Ärme sellest täna jälle kõnelda, ma - sus üks noori ülikooli õppejõude, kui jutt kaldus igavesele kohtule, millega tuleb kõigil arvestada. See on kõne, milles pole mugav olla. See segab meid.

Ja ometi tunned, et sellest mööda ei saa. Ei saa hüpata üle ühest leheküljest raamatus, kui ei taha kaotada kogu saanatu mõtet. Seda tuleb lugeda. Ei saa elus ka mööda sellest silmapilgust, mil pead endale aru andma oma seisukohast maailma ja Jumala suhtes. Igatahes väga ebameeldiv silmapilk, mis lõpetab ühekorraga kõik ilutsomise. Sest just nende kohta on suunatud need sõnad, kes kannavad kristlase nime, kes usuvad endal Kristuse olevat, kes selle aga endale hoiaavad, ehk siis salaja seda jagavad teiste seasuguste argadega.

Agas siis korraga seisad selle lehekülje ees.

Ma ei kirjuta neid ridu mitte, et ma nitseda kedagi; ma olen kaugel sellest. Vaid iseendale ma annan aru nende sõnadega.

Ma armastan Jeesust, ja ma ometi ei armasta teda, sest ma peidan ta võimalikult sügavale oma sisemusse, aga tõelisest armastusest lauldakse maailmale. Ma häbenen oma armastatut, häbenen Teda, kelle ütlen endale kõik olevat. See on vale olnud, olen olnud petis. Kui peaksin lugema kriminaalromaanit, ma ei häbeneneks, aga oma Uut Testamenti lugedes ma hoian ennast varju, moodan ta, et keegi seda ei märkaks. Ja ometi on see kiri minu armastatult, millele peaksin olema uhke.

Häbi mulle viletsomaile ja alatunailo inimete seas. Ma olen oma Elu salanud ja elanud tühjusest. Mul on olnud häbi pärast maailmas, aga nüüd pean seisma tuhat korda suurema häbiga Tema ees. Tema ees, kes on ristil surnud minu pärast, kes

mind on armastanud surmani.

Ei, Tema armastus sunnib ka mind. Tema peab saama minu nähtavaks eluks ja armastuseks.

Arved Paul

Nelipühi

Jüngrid on kõik ühel meelel koos. Jasiis sünnib äkitselt taevast kohisenine, otsegu kange tuul oleks puhunud ja täidab kõik koha. Ja korraga nähakse igatühe jüngri pea peal otsegu lõhutud tulekeeli. Ja nad saavad täis püha vaimu, räägivad võõraid keeli ja kutsuvad rahvast meeleparandusele. Ning sünnib suur ime. Paljud löövad enesele vastu rindu ja ütlevad: "Mehed, vennad, mis peame meie tegema?" "Parandage meelt," hüüab Jumala vaim apostlite läbi...

Ja sel päeval koguti nende juure ligi kolntuhat hinge...

Jälle on Nelipühi. Paljudel on vast juba unustatud esimese Nelipühi ime. Ja meie teg on ju nii väga erinev tollest ajast, kus jüngrid ristisid ühel päeval ligi kolntuhat hinge.

Pragusest sõjaolukorrast tingituna pole neil võimalik olla suurel hulgal üheskoos, kuna paljud on evakueerunud. Oleme ju nüüd kõik laiali pillatud üks siin ja teine seal.

Ja ometigi tahame meiega kogeda Nelipühi imet.

Kui põlevad tuletukid üksteisest eraldada, siis kustub ka pea tuli. Samuti onka nendega, kes tahavad Jumala vaimu juhatuse all elada. Kui nad üksteisest lahutatakse ja kui pole enam sidet nende vahel, siis nad kustuvad kui tukid. Ja see eesmärk ju ongi meie hingevaenlasel. Tema tahab, et see püha tuli, mis ju jüngrite peade kohal nähti ja mis nende südamed ja needled vallutas, kustuda võiks meie südames. Tasapisi tuleb ta oma kustutusabinõudega. Ja need on

näivelt nii süütu. Aga kui meie siin ei valva, võib vaenlasel ometigi korda niina neid võita.

Ja sellepärast olgem seda hoelsamad pelvetele. Sest kuigi me oleme laicli pillatud, on neil Jeesuse läbi palveside ometigi olemas. Ja kui me ka oleme kui kustuv tukk, ometigi tahab Jumal neid jällegi põlma süüdata.

Sest Tema tahtmine on, et meiegi oleksime Tema tunnistajad. Ja Ta vajab tunnistajaid kõigis aegades.

Selleks aga vajame nelipühi vaimu, selle tõelise rõõmu vaimu – või niidu me hukkumise. Kii palju segadusi on sünnitanud meie päevil see n.n. "nelipühi vaim." See vaim mis jüngrid onasid, ei pannud neid mittekippena ja võõraid keeli rääkima, mida keegi ei mõistnud, vaid igauks kuulis neid oma enese keelerurret rääkivat ja nad kuulutasid Jumala suuri asju.

Palugem siis selle tõelise rõõrustaja pärast. Palugem usus, ühondatud jõul – ja kindlasti täidab Jumal oma tõotuse.

Elisabeth Enno

Me saame kõik Jeesuse surma sarnaseks sel määral kui võrd keegi meist kuulub Issandale, üks ühel viisil, teine teisel, neil võib olla suuri ülevaid usulisi elamusi, mida me ju kõik igatseme, kuid alati tuletatakse seda neile valusalt meelde, et ehk me küll Kristuses elame täiuslikud, siiski viibime veel surma ihus ja elame usus, ei mitte nägemises. Ent keset viletsusi ja armetuse tunnet on meie peale välja valatud nii palju taevast lohutust, keset võitlust vastu kuulutatakse neid puhtaks ja keset armetuse ja jõuetuse tunnet võib meist lähendada elu ojadena

F. Spemann

TEMA ON HEIE
RAHUI

lf. 24.

"Tehke kaestöid "Risti Valgusele" kõlavad
kestvalt sõnad mu kõrvus. Tehaksin ju nii
meelaldi kirjutada, ent tunnen kui vilets
ma olen. Palju mõtteid käib peast läbi, kuid
kusagile ei jäe nad peatuma. Olen päris nõut
tu ja ühtlasi kurb: Kas pole mul siis sel-
leski numbris midagi ütelda kaasnootetele.
Palvotan Issanda poole, aga ei jõua sellegi
poolt otsusele, millest peaksin kirjutama.

Ent sel ööl, kui vaenlane asus ründama
meie linna ja ma suures ärevuses rabsin
asju kokku keldri minekuks olles ehmunud
une pealt, on Önnistegija Jeesus äkki keset
seda ärevust oma imettegeva rahuga, keset
mürskude lõhkemist. Meenuvad Jeesuse sõnad
"Ira karda, usu vaid!" Ja korraga omad sa
täielise rahu, ei mingit hirmu, milline imet-
tegev võim! Istun keldri nurgas, mu pisike
tüdruk on kramplikult oma käekesed põiminud
mu keele ümber värisedes hirmust, aga seal-
juures loob ta nii vaprasti "Heie Isa" pal-
vet. Selle lõpetanud slustab ta oma õhtu-
palvega ja selle lõppdes ütleb ta: "Enakene,
palvetame nüüd koos!" ning juba märkad, et
keset mürskude lõhkemist, keset maapealset
põrgut, rahuneb ka tema pisikene süda. Kui
siis väikene suukene avaneb kõneluseks ei
oska sa muud kui imetella ja tänada: "Ema,
siin on küll hirmus, aga kui ma oleksin
naal, siis ma ei teaks, mis sinuga juhtub,
parom suurem koos, siis saame Taavaiasa juur-
de, kus näeme ka oma isa!" - Nüüd mõistad
täie selgusega, mis tähendab Jeesuse rahu,
et Ta ilmutab end ka kõige pisemale, kõi-
gile, kes Teda südamest igatsevad.

Rünneku vaibudes siirdun üksinda oma tup-
pa, langen põlvili ja tänan Issandat selle
imettegeva rahu eest. Nüüd on mul ka selge,
millest pean kirjutama: Tema rahust.

...rnas kaasnoor ja kõik teised, kui teil on raskusi, hinge hädasid või kui tunnete hirmu, siis pöörduge kalli õnnistegija poole, põgenege Tema risti alla, kus ainuüksi võite kogeda suurt rahu ja vabaneda kõigest, mis seab teid maapealse eluge olles valmis isegi surmaks palvega südames: Sündigu, Issand, sinu tahtmine, aga mitte minu!"

Salme Kajandi.

...L E B T U S E D J... V A L U ...

See oli ühel ilusal kevadpäeval, kui astusin maanteed mööda linnast välja. Kui möödusin vanast ja poollagunenud koolimajast muutusin jälle seasmiselt hellaks, nagu on juhtunud see alati, kui aastakümnete jooksul ja sedu kordi olen möödunud sealst verem. Seal algasin mina kord 7aastasena oma koolitööd. Üüüd on sellest mööda juba üle 30 aasta, kuid pildid tollest ajast püsivad silmis ja mälus on eti nii selgelt ja värskelt. Eriti üks pilt, kui Tartu Maarja koguduse õpetaja, Paul Illigerode tuli kord kooli katsuna. Ta oli suur laste sõber. Kui järjekord jõudis minuni, silitas ta mu pead, istus toolile, võttis mu sülle ja küsis: Kas sa laulda oskad? - "Oskan." - "Kas laulame siis?" - "Laulame." - "Aga mida?" - "Üüüd tehke kõrgöks väravad," vastasin. Ja kui auväärne õpetaja ise algas, piuksusin mina kui lind talle eralt keese. Laulu lõpetanud silitas ta taas mu pead ja nä tohtisin valida tema kotist pildi või reanatu. Ma valisin reanatu - ühe veinuliku ajakirja. See nähtavasti meeldis juralanohole veel enam: Sinust kasvab tubli mees." - sõnas ta. - "See ei tea, kas selle 7aastaselt valitud veinuliku

K A K S K E V A D E T

Ei palang päikose
ei sillerdava siniõhu: huiked, kevadised
vood tantsisklevad, laulvad kosed
kui hinges õõ, ei elurõõmu vallale ei lasse.
Jääb kolgata ja poalae ase.

Kui laovur üle vee
soov saatjaks soovile kord ründas õnne mui-
nasredu
Peer Gyndina jalg, kaugpid rändu
Marr käsi võõral velloi, polaar pakases, kuum
riaskoks kadund pojat koju tulles. kõrvos

Jah, rauast, terasest
torn tõusis taeva poole taoliselt kui Baby-
lonis;
kuu laotuses ja tähed fooniks.
Liiv aluspõhjaks ont — ja meistri väsi
kui inimlik, mis üllas rajus hukkus. käsi murdus,

Ei õnne haldjate
anori, nooled sähista kires südameile.
Uim hajub, eluproosa neile
saab ahelaiks, mis kaebekõneks aastail järg-
nevatel.
Jääb taeva armuta siis hinge astel.

Enk hõbehärmas pää
ja leubel vaod, küntud aastatuultest
koos loojaga, Tä lapse huultest
ke siis kui valuõõ, leul hõiskab olukeva-
dele:
Krist eile, täna, alati hä*ks osaks süda-
neile.

Jaan Ora

14. - 65-22

ajakirja pärast või muil põhjusil, kuid vahepeal on minustki võrsunud jumelasulane. Opetaja Paul Willigerodot ei näinud ra vahepeal enam ja ei puutunud temaga kokku, kuid tean et ta elu lõpupäevad olid kurdvad. Hiljem olles Moskva ringkonna superintendent , lenges ta kuuldevasti enamluse ohvriks.

See kõik kerkis mulle meelde, mõõdukes venast mahajäetud valbakooli hoonest. Ja ma olin hell ja kurb. Veel kurvemaks sain ma aga ja süda täitus leusa valuga, kui sellesama poollagunenud maja nurga tagant tuli välja räpane ja kasinata ninaga 6 a. vanune poisike ja küsis mult kõva häälega: "Kuhu sa loll lähed?"

Jah, valus on kui lagunevad armsaksaanu hooned, kuid tuhat kord valusam on, kui lagunevad südamed, - ja juba nii noorelt.
õp. J. R.

TEATEID

Kui Jumal lubab, tulevad kirikunoorte esindajad 30. juulil s.a. kokku Suure-Jaani. Lõtelge palves sellele kokkutulemisele ja võtke sest ose, kui teil see võimalikuks osutub.

Järgmine "Risti Valgus" ilmub, kui Jumal lubab, sügisel septembri alul.
Toimetus.

R I S T I V A L G U S

Tartu Pauluse I koguduse Noorte ajakiri.
Nr. 3 1944 IV aastak .

Ilmunisaeg 21. juunil.

